Painos on nyt 7,467

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 31. TIISTAINA, HEINÄK. 31.—TUESDAY, JULY 31. 1917 — Seitsemäs vuosik.

VOIMAN MAHTI

(Jatko näytelmään: **Hyökyjen murtamia.**)

Kirj. Anna.

Henkilöt:
Tobias Vero 70-vuotiaana.
Urho 14-vuotias, Tobias Veron lapsen lapsi.
Hilja, Tobias Veron lapsen lapsi.
Toivo, Urhon isä.
Emmi, Toivon vaimo, Urhon äiti.
Kaarlo, Hiljan sulhanen.

Näyttämö: Tavallinen työläisten asuinhuone. Oikealla ulos johtava ovi. Vasemmalla viereiseen huoneeseen johtava ovi. Perällä ikkuna, jonka edessä on pöytä ja kirjoja pöydällä. Kakluuni-uuni vasemmalla peränurkassa. Esiripun noustessa istuu vanha Tobias lähellä uunia vuoleskellen puusta suolasalkkua.

Tobias: (hyräillen) — Käy eespäin väki voimakas äl' orja joukko halpa,
täst' alkain ole tarmollas', Sä särje tieltäs' salpa.
Kun kuntos keksii, kirves lyö,, se olkoon vapauden työ,
jonk' eestä poistuu sorron yö,
jonk' eestä poistuu sorron yö.

Urho (ryntää sisälle, kirjoja kädessä): — Vaari, vaarikulta kuule! He ovat voittaneet lakon. (Heittää kirjat pöydälle ja juoksee Tobiaksen kaulaan). Eikö hyvä! Voi kuinka se on hyvä! (Käy tanssien pitkin lattiaa). Nyt vaari meillä on hauskaa! Me saamme mitä tahdomme. Sinä saat jättää tuon alituisen vuoleksimisen, minä saan käydä koulua ja Hilja pääsee Kaarlon kanssa naimisiin ja me kaikin saamme häitä, eikö niin vaarikulta? Tralla lalla la laa! (Pyörii).

Tobias: — Niin, niin, lapseni.. voittivat... arvasinhan sen, että voittavat, kun ei ollut yhtään rikkuria. Siis voima on mahtia!

Urho: (innostuneena) — Niin vaari, voima on mahtia! Siksi mekin lähdimme pois koulusta keskellä päivää, kun halusimme kunnioittaa tätä päivää, jolloin työläiset voittivat taloudellisessa taistelussaan. Eikä opettaja voinut meille mitään, sillä meillähän oli voiman mahtia... Ei yksikään jäänyt kouluun... Mutta vaari (muuttuen surulliseksi) sinähän lupasit jatkaa illallista kertomustasi tänään... se oli niin hirmuista, että et sinä aikonut sitä kaikkia yhtenä iltana kertoa. Jatka nyt, jatka! Voipiko elämä olla kellekään sen kauheampaa? (Istuu Tobiaksen polven viereen lattialle).

Tobias: — Todella lapseni, niin luulisi ettei voi elämä olla enään sen katkerampaa, kuin oli silloin meille. Siitä on kulunut jo viisikymmentä pitkää vuotta ja yhtä hyvin muistan sen illan kuin eilisen päivän. Atten sairaus ja houriminen, jolloin hän kouristi isääni kurkusta ja olisi ehkä lopettanut hänen kurjan elämänsä, jollemme me mummo vainaan kanssa päässeet väliin. Olimme silloin kumpikin nuoria aivan kuin Hilja ja Kaarlo nyt, naimisiin menossa, vaikka sen välttämätön lakko sillä kertaa ehkäisi... niin, minunhan piti jatkaa kertomustani.. Kun Atte ryntäsi hurjistuneena isäni Tahvon jälkeen yön pimeyteen riensin minä hänen jälkeensä. Näin mennessäni, että tätini Aili kaatui pyörtyneenä maahan. Nälkä oli tehnyt hänet heikoksi, vaikka ennen omasi hän sangen lujan luonteen samoin kuin miehensä Atte. Huusin Laila mummollesi, että hän katsoisi miten tätin kävi, itse juoksin kadulle Atten jälkeen, mutta huonosti valaistu katu esti minut näkemästä minnepäin hän askeleensa suuntasi. Tähystelin nopeaan ympärilleni. Olin näkevinäni jonkunlaisen varjon vilahtavan kadun kulmassa lyhdyn kohdalla. Heti aavistin, että se oli Atten varjo ja se nopeaan hävisi juuri siinä nurkkauksessa. Tulin aivan ymmälle minne rientäisin, suoraanko katua ylös vaiko kääntyisin kulmasta rantaa kohti. Katu päättyi muutaman tontin päässä missä oli suuri metsikkö, siis vaara kummallakin suunnalla. Se kuvastui niin kaameana mieleeni, että oikein kauhisti, mutta ei ollut aikaa sitä ajatella. Silmänräpäyksessä tein päätökseni ja riensin rantaanpäin kävi kuinka tahansa, sillä pelkäsin pahinta Atten suhteen. Juoksin mitä kerkesin ja pääsin juuri satamasillalle, kun sen takapäästä kuulin epäilyttävän loiskauksen ... aivan olin jähmettyä kamalasta aavistuksesta.

URHO (kauhistuen) — Ja se oli Atte, joka putosi laiturilta ...

TOBIAS — Niin. Atte se oli, joka loiskauksen synnytti, vaikka en sitä silloin varmasti tiennyt, aavistin vaan. Juoksin sille suunnalle, mistä loiskaus kuului tietämättä mitä tehdä, sillä pimeys esti kaikki. Koetin kuunnella, mutta kaikki oli hiljaista. Luulin jo kuulleeni väärin liiallisen mielenjännityksen takia, vaikka epäilys silti vaivasi. Olin aivan neuvoton. Lähteäkö häntä muualta hakemaan vai perätäkö järvestä. Riensin epätoivoisena kapakkaan (Urho kuuntelee jännittyne nä) josta valot vilkkuivat ...

URHO (maltittomana) — Saitko sieltä apua?

TOBIAS — Sain. Vaan etsiminen oli turhaa, sillä kuten sanoin, oli liiaksi pimeä. Nähtyäni kaikki turhaksi riensin kotiin. Siellä istui Laila itkien. Täti oli vuoteella... sairaana...

URHO — Milloin löysitte Atten?

TOBIAS — Vasta parin viikon kuluttua saivat hänet naaratuksi ylös. Mutta sillä välin oli kaikki kotona muuttunut. Isäni Tahvo oli hävinnyt jäljettömiin. Emme saaneet tietää mihin hän joutui. Täti oli myös saanut kuumeen ja kuoli viikon kuluttua. Äiti ja minä tädin pojan kanssa olimme jälellä. Laila tosin oli myöskin, mutta ei vielä ollut vakituisesti meidän joukossamme. Niin vierivät viikot, tuoden aina nutta kaulua ja surua tullessaan. Viimeksi saimme tietää, että isäni oli hirttänyt itsensä puuhun tiheässä männikössä kaupungin ulkopuolella.

URHO — Kylläpä olikin kauheata, että niin moni voi menettää henkensä niin lyhyen ajan sisällä samasta perheestä... minä kammon voittamatonta lakkoa ja varsinkin rikkureita, jot-